

De belofte aan Zacharias

Thema: De belofte vervuld!
Lukas 1: 5-25

a. Een getuigenis over Zacharias (Luk. 1:5-12)

UITLEG VAN DE TEKST

Wanneer Lukas de aankondiging van de geboorte van Johannes beschrijft, begint hij eerst met een aanduiding van de tijd waarin dit alles gebeurde: 'In de dagen van Herodes, de koning van Judea.' Herodes was een Edomiet, dus een afstammeling van Ezaü. Hij regeert als vazal van de keizer van Rome over Judea. Herodes was vooral in zijn laatste regeringsjaren berucht om zijn wreedheid en moordlust, zelfs tegenover zijn eigen familieleden. Uit de Schrift kennen we de door hem bevolen kindermoord te Bethlehem. Toch zijn er in die donkere tijd mensen die de Heere vrezen: Zacharias (de Heere gedenkt) en Elizabeth (mijn God is eed), beiden uit het priestergeslacht. Van deze beide mensen wordt een rijk getuigenis gegeven. Ze geven dat getuigenis niet van zichzelf, maar de Heere zegt dit van hen. We lezen in vers 6a: 'En zij waren beiden rechtvaardig voor God.' Dat wil niet zeggen dat het hier gaat om zondeloze mensen. Het wil wel zeggen dat zij de Heere hebben leren kennen en Hem mogen vrezen en dienen. Door het geloof in de Heere en Zijn beloften zijn ze rechtvaardig voor God. Als vrucht van dat geloof lezen we dat ze wandelen 'in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk'. Er is niets op hun leven aan te merken. Maar er ligt wel een schaduw over hun leven. Ze hebben geen kind, omdat Elizabeth onvruchtbaar is. En menselijkerwijs gesproken valt er ook nergens meer op te rekenen, want ze zijn 'beiden verre op hun dagen gekomen'. Kinderloosheid betekende een groot verdriet. Kinderen krijgen werd immers gezien als één van de zegeningen

i.v.m. gehoorzaamheid aan God (Ps. 128). Kinderloosheid daarentegen gold als een teken van Gods toorn. Kinderloosheid was in die dagen een grote schande. Het geslacht werd niet voortgezet. Uit hun geslacht zou de Messias niet voort kunnen komen of uit hun geslacht zou bij de komst van de Messias niemand tegenwoordig zijn. Toch laat God zien dat Hij werkt dwars door menselijke onmogelijkheden heen. Wanneer ze wellicht nergens meer op rekenen, komt de Heere. Hij maakt de namen van Zacharias en Elizabeth waar! Hij gedenkt en Hij gedenkt aan Zijn eed. De Heere maakt Zacharias bekend dat er een kind zal komen. Die blijde boodschap krijgt hij in de tempel. Hij is daar 'in de beurt zijner dagorde'. Vanuit vers 5 weten we dat hij van de dagorde van Abia was. In 1 Kron. 24 kunnen we lezen dat de priesters verdeeld waren in 24 klassen of dagorden, die om de beurt een week lang de dienst in de tempel moesten verrichten. De priesters, die tot de dienstdoende afdeling behoorden, verdeelden iedere dag door loting hun werkzaamheden. Van al de taken was het brengen van het reukoffer de meest begeerde taak. De priester kwam dan namelijk het dichtst bij het voorhangsel tussen het heilige en het heilige der heiligen. Aan geen enkel priester mocht deze eer twee keer in zijn leven te beurt vallen, tenzij alle priesters al een keer geweest waren. Velen kwamen door het grote aantal priesters in die dagen (van de Heere Jezus zo'n 18.000!) nooit aan de beurt om dit offer te brengen. Volgens Ex. 30: 7-8 moest het reukoffer 's morgens en 's avonds gebracht worden. Zacharias valt nu deze uitzonderlijke eer te beurt. Terwijl het volk buiten wacht en bidt (vers 10), gaat de priester naar het heilige waar het reukofferaltaar staat. Dit altaar is een beeld van het gebed tot God (Ps. 141:

2). De opstijgende geur van de wierook ging gepaard met dankzegging voor de ontvangen zegen en een smeekbede voor het volk. Opeens ziet Zacharias naast dat altaar, aan de rechterzijde een engel des Heeren. De rechterzijde staat er niet zomaar bij. Dat is hier een teken van gunst en ontferming. De engel houdt als het ware de wacht bij het altaar der gebeden. God houdt Zelf de wacht over de gebeden. Als Zacharias deze engel in al zijn hemelse heerlijkheid ziet, schrikt hij enorm. Hij wordt vervuld met heilige vrees en diepe eerbied.

TER OVERWEGING

Wat geeft Gods Woord een rijk getuigenis over Zacharias en Elizabeth. Dat zeggen de mensen niet van hen. Dat zegt de Heere Zelf! Het belangrijkste is ook niet wat de mensen van ons zeggen, maar wat de Heere zegt. Kan de Heere wat hier staat ook van ons zeggen, omdat we Hem vanwege onze zonde en schuld nodig hebben gekregen en Hem door een waar geloof hebben leren omhelzen en daarom alleen nog maar willen doen wat Hij van ons vraagt uit dankbaarheid? In de vertelling van dit gedeelte mag benadrukt worden dat de Heere komt, Zijn beloften vervult en gebeden verhoort, als wij er niets meer van verwachten. God vervult Zijn beloften vaak door de onmogelijkheden heen. De situatie van Israël, en daarmee de vervulling van Gods beloften ten aanzien van de Messias, is op een dieptepunt gekomen. Maar juist dan gaat God Zijn beloften op een heerlijke wijze vervullen. Daarom: 'Hoopt op den HEER', gij vromen; Is Israël in nood, er zal verlossing komen; Zijn goedheid is zeer groot' (Ps. 130: 4 ber.). Hij laat dat bekendmaken in de tempel, in Zijn huis. Dat is nog steeds de plaats waar de Heere Zijn beloften waarmaakt. Met de oudere kinderen kan verder worden doorgesproken over de betekenis van het reukoffer, wat twee keer per dag na het brandoffer gebracht werd. Het symboliseert het gebed en wijst ook heen naar de Heere Jezus, Die voor ons bidt.

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 32, vraag en antwoord 86. (Een mens wordt zonder enige verdienste uit genade alleen door Christus verlost, maar ook door Zijn Heilige Geest vernieuwd tot Zijn evenbeeld. Om met ons hele leven dankbaar te leven voor wat ontvangen werd. Om God te eren. En om ook uit de vruchten zekerheid te ontvangen en door onze manier van leven ook onze naaste voor Christus te winnen. 'Gun door het geloof in Christus krachten, om die te doen uit dankbaarheid'.)
- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 24. (Van de heiligmaking des mensen en de goede werken. 'Zo is het dan onmogelijk, dat dit heilig geloof ledig zij in den mens...')

b. De belofte aan Zacharias (Luk. 1: 13-17)

UITLEG VAN DE TEKST

De engel des Heeren stelt Zacharias gerust: 'Vrees niet.' Niet het laatste uur van Zacharias is geslagen, maar het uur van Gods verhoring is aangebroken. Hij heeft geen kwade bedoelingen met deze verschijning, maar komt Zijn beloften vervullen. Na deze geruststellende woorden van de engel hoort Zacharias dat zijn gebed is verhoord. Dat kan op twee dingen slaan. In de eerste plaats was daar het priesterlijke gebed en aan de andere kant het persoonlijke gebed. Naast het formele priesterlijke gebed mocht een priester ook nog een persoonlijk woord tot God spreken. Eigenlijk zijn beide gebeden verhoord. Zacharias' gebed om de komst van de Messias wordt verhoord, maar ook het gebed om een kind. Het kind dat ze zullen krijgen zal een bijzonder kind zijn. Het zal alles te maken hebben met de Messias en daarmee met de vervulling van Gods beloften. Daar wijst ook de betekenis van de naam van dit kind op: Johannes betekent God is genadig. Velen zullen zich met Zacharias over de geboorte van dit kind verblijden. De engel zegt ook wat de plaats en de taak van dit kind zal zijn. Hij zal geen priester zijn, zoals zijn vader, maar een profeet. Hij zal veel lijken op Elia. Er leefde in die dagen een sterke verwachting van de terugkeer van Elia, zoals beloofd in Mal. 4: 5. Het kind zal ook geheel toegewijd zijn aan de dienst des Heeren, 'noch wijn noch sterke drank zal hij drinken', zoals de vroegere Nazireeërs (denk bijv. aan Simson). Hij zal het volk, zowel ouderen als jongeren, oproepen tot bekering, want het volk was afgedwaald van de Heere. Hij zal de wegbereider zijn voor de Messias, Die komt om heil te brengen.

TER OVERWEGING

De verhoring van het gebed is veel rijker dan Zacharias en Elizabeth ooit hadden kunnen denken. Niet alleen hun gebed om een kind wordt verhoord, maar ook het verlangen om de komst van de Messias. We kunnen hieruit leren dat de Heere niet altijd verhoort zoals wij wensen en denken, maar Hij geeft wel boven bidden en denken. Hij doet dat op Zijn tijd en wijze. De gebedsverhoring heeft te maken met Gods beloften. God vervult niet altijd onze wensen, maar Hij vervult wel Zijn beloften die in Christus Jezus ja en amen zijn. De noodzaak van bekering, waar Johannes op moet wijzen, geldt nog steeds voor een ieder. Ook wij zijn afgedwaald van de Heere. We moeten terugkeren tot de levende God! En daar hoeven we niet oud voor te zijn. De Heere roept ook kinderen tot bekering. Johannes zal het volk dat in duisternis wandelt, mogen wijzen op het grote licht, de Heere Jezus Christus. Betrek de tekst er maar bij die voor

deze zondag geleerd moet worden. (Jes. 9: 1). Wie Hem volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar het licht des levens hebben!

GELOOFSLEER

Heidelbergse Catechismus, zondag 52, vraag en antwoord 129. (Het woordje 'amen' betekent het zal waar en zeker zijn. Mijn gebed is nog veel zekerder van God verhoord, dan ik in mijn hart gevoel, dat ik zulks van Hem begeer. God hoort en verhoort de gebeden op Zijn tijd en wijze, boven ons bidden en denken.)

c. Het ongeloof van Zacharias (Luk. 1: 18-25)

UITLEG VAN DE TEKST

Als de engel uitgesproken is, blijkt dat Zacharias het niet kan geloven. Menselijkerwijs is het allemaal onmogelijk. Hij is oud en zijn vrouw eveneens. Hij vraagt om een overtuigend bewijs van de waarheid van deze boodschap: 'Waarbij zal ik dat weten?' Dat is een teken van ongeloof, wat ook blijkt uit het antwoord van de engel (vers 19). De engel zegt wie hij is: Gabriël, die voor God staat. Dat bepaalt zijn gezag. Zacharias krijgt een teken en dat is tegelijkertijd een straf voor zijn ongeloof. Hij zal niet kunnen spreken 'tot op de dag, dat deze dingen geschied zullen zijn' (vers 20). Toch zal zijn ongeloof Gods werk niet verhinderen, want 'de woorden zullen vervuld worden op hun tijd'. Hij moet wel de gevolgen van zijn ongeloof dragen. Dat betekent dat Zacharias het volk dat buiten staat te wachten niet kan zegenen. En dat hij bij zijn thuiskomst Elizabeth niets kan vertellen.

Het volk moet lang wachten op de terugkeer van Zacharias om de priesterzegen te ontvangen. Ze begrijpen niet waarom hij zolang wegblijft. Er zal toch niets erg gebeurd zijn? Als een priester te lang wegbleef, was men altijd bang dat hij iets verkeerd had gedaan in het heiligdom en dat de toorn van God hem verteerd had (Lev. 10: 1-2). Als hij dan eindelijk naar buiten komt en niet kan spreken, concludeert het volk dat hij een gezicht in de tempel gezien moet hebben. Door aanhoudend nadrukkelijk te gebaren geeft Zacharias de mensen te kennen dat ze zonder de gebruikelijke zegen naar huis moeten gaan. Als de dienstweek voor de afdeling van Abia voorbij is, gaat Zacharias terug naar huis in het bergland van Juda. De belofte van God gaat in vervulling. Elizabeth wordt zwanger. Haar reactie is anders dan Zacharias. Als ze merkt dat ze het nieuwe leven bij zich mag dragen, erkent en dankt ze de Heere voor Zijn grote genade. De Heere heeft in haar

hoge ouderdom de smaad weggenomen waaronder kinderloze vrouwen leden. Ze trekt zich vijf maanden terug. Ze wil geen spot en ongeloof over haar, die als oudere vrouw die nog een kindje verwacht, uitlokken en daarmee de Naam van de Heere lasteren.

TER OVERWEGING

Het ongeloof brengt altijd bezwaren in. Bezwaren die te maken hebben met onze omstandigheden. Het bekende: Ja, maar. Ik ben te oud of ik ben te zondig. En de satan weet ons daarbij heel goed te helpen. Maar het geloof, gewerkt door de Heilige Geest, blijft niet steken in het 'Ja, maar ik...'; maar mag zien als een Elizabeth op de Heere alleen: 'Hij zal...'. Dan blijft er enkel verwondering en aanbidding over. Looft de Heere, want Hij is goed! Ook kinderen van God kunnen soms ongelovig zijn en twifelen aan Gods beloften. We zeggen dat op zulke momenten het geloof niet in beoefening is. Dan wordt er teveel gekeken naar de omstandigheden in plaats van naar boven, naar de Heere. Zacharias wil een teken en die heeft hij er meer dan genoeg. Denk aan de geboorten van Izak en Samuël. Willen wij ook niet graag een teken, iets extra's voordat we het geloven. Wij hebben het Woord van God, dat zeer vast is.

GELOOFSLEER

- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 7. (Volkomenheid der Heilige Schrift om alleen te zijn een regel des geloofs. Door en uit de Bijbel, het Woord van God, kan een mens leren wat een mens schuldig is om te geloven en om zalig te worden. Aan het Woord hebben we genoeg. De sacramenten zijn bijvoorbeeld bij het woord van het evangelie gevoegd om het ook zichtbaar te maken, artikel 33.)
- Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 26. (Van de enige voorbedding van Christus. Dit artikel trekt lijnen van de priester in het Oude Testament naar de Heere Jezus als de enige Hogepriester. De priester, die het heilige binnengaat om voor God te verschijnen en bij het reukoffer om vergeving van de zonden te bidden, is de middelaar tussen een zondig volk en de rechtvaardige God. Die ene dienstdoende priester wijst ons op de enige Middelaar. 'Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus' (1 Tim. 2: 5). Het leert ons dat wij, zondige mensen, geen toegang tot de heilige God hebben dan alleen door de Heere Jezus, door Zijn offer en voorbede. 'Christus heeft een onvergankelijk Priesterschap; waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen die door hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden' (Hebr. 7: 25).

